

Gatunki zwierząt futerkowych**Piżmak amerykański cz. II****ANDRZEJ GUGOLEK, DOROTA KOWALSKA***Katedra Hodowli Zwierząt Futerkowych i Łowiectwa, Wydział Bioinżynierii Zwierząt,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, ul. M. Oczapowskiego 5/366, 10-719 Olsztyn*Zakład Hodowli Zwierząt Futerkowych, Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy w Balicach k. Krakowa,
ul. Krakowska 1, 32-083 Balice

Piżmak jest gatunkiem ziemno-wodnym, spędzającym znaczną część życia w wodzie. Doskonale pływa i nurkuje. Zamieszkuje zawsze w pobliżu wody, nie tylko dużych zbiorników wodnych, jak jeziora czy rzeki, ale i stawów czy nawet rowów melioracyjnych. Bytuje najczęściej w norach wodnych wykopanych w nabrzeżach, z wejściami usytuowanymi pod powierzchnią wody. Swoją działalnością piżmaki mogą osłabiać konstrukcje grobli czy wałów przeciwpowodziowych. Potrafią także budować z gałęzi, trzciny i mułu budowle przypominające żeremia bobrów. Prowadzą generalnie nocny tryb życia, jednak można je spotkać również wieczorami i rano.

Piżmaki charakteryzują się znacznym potencjałem rozrodczym, potomstwo wydają w okresie od wiosny do jesieni. Cięża u tego gatunku jest bardzo krótka, trwa bowiem około 30 dni. Samice rodzą najczęściej 6-7 młodych, chociaż może ich być nawet ponad 10. Młode piżmaki rodzą się niedołążne i ślepe, jednak już w wieku 3-5 miesięcy są zdolne do rozrodu. Piżmaki żyją najczęściej w dużych koloniach.

Zaliczane są do zwierząt roślinożernych, jednak niektóre źródła podają, że uzupełniają także swoją dietę pokarmem zwierzęcym, najczęściej skorupiakami czy mięczakami. Inne badania wskazują, że pokarm zwierzęcy pobierają wyjątkowo i niesłusznie przypisuje im się szkody w gospodarstwach rybackich. Pokarm piżmaków stanowią przede wszystkim trawy oraz części zielone i kłocza różnorodnych roślin wodnych lub przybrzeżnych, np. tataraku, pałki wodnej, grzybieni, moczarki czy rdestu. Interesujące jest, to że piżmaki na okres zimy potrafią gromadzić zapasy pokarmu roślinnego.

W Polsce piżmaki zaliczane są do drobnej zwierzyny łownej z okresem ochronnym. Okres polowań na te zwierzęta przypada od 11 sierpnia do 15 kwietnia. W latach, gdy skóry piżmaków były poszukiwanym surowcem futrzarskim, podejmowano próby hodowli klatkowej tych zwierząt. Hodowano je między innymi w Czechosłowacji, Związku Radzieckim oraz

Fot. Pixabay

w Polsce. Udało się nawet wyhodować piżmaki czarno ubarwione i albinotyczne. Trwałość użytkowania wyrobów futrzarskich z piżmaków jest dość wysoka, wynosi 50 pkt. w 100-punktowej skali. Ze skór tych zwierząt produkuje się futra oraz inne wyroby futrzarskie, zarówno w kolorze naturalnym, jak i farbowane lub uszlachetniane, mające imitować skóry norek lub nawet fok.

Piśmiennictwo

1. Bieriestow W., Cholewa R.: Fermowy chów piżmaków. Wyd. AR Poznań 1995.
2. Brzeziński M., Romanowski J., Żmihorski M., Karpowicz K.: Muskrat (*Ondatra zibethicus*) decline the expansion of American mink (*Neovison vison*) in Poland. Eur. J. Wildl. Res., 2010, 56, 341-348.
3. Crego R. D., Jiménez J. E., Rozzi R.: A synergistic trio of invasive mammals? Facilitative interactions among beavers, muskrats, and mink at the southern end of the Americas. Biological Invasions 2016, 18, 1923-1938.
4. Duda I.: Skóry surowe futrzarskie. Wyd. AE w Krakowie 1992.
5. Gugolek A.: Piżmak. Zwierzęta Futerkowe, 2015, 11, 42-43.
6. Nowak E.: Rozprzestrzenianie się, liczebność i znaczenie piżmaka, *Ondatra zibethicus* (L. 1766), w Polsce. Prz. Zool. 1966, 10, 221-237.
7. Romanowski J., Karpowicz K.: Zmiany w występowaniu piżmaka *Ondatra zibethicus* w centralnej i wschodniej Polsce w latach 1996-2007. Studia Ecologiae et Bioethicae 2013, 11, 49-61.
8. Szuman J., Wolinski Z., Kulikowski J.: Zwierzęta futerkowe. PWRiL, Warszawa 1954.

Adres autora: prof. dr hab. Andrzej Gugolek, ul. M. Oczapowskiego 5/366, 10-719 Olsztyn; e-mail: gugolek@uwm.edu.pl